

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

เราทั้งหลายต้องพากันมารู้จักคำว่าศาสนา พระศาสนานี้คือความรู้ความเข้าใจ
ในการดำเนินชีวิต

การดำเนินชีวิตของเราต้องเอาธรรมนำชีวิต ไม่เอาความรู้ลึกลำนำชีวิต เน้นมาที่
ตัวของเราเอง คนอื่นปฏิบัติให้เราไม่ได้ ปฏิบัติแทนเราไม่ได้ เราต้องรู้เข้าใจ
เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติที่ตัวเรา ความหมายของพระศาสนามีความหมายอย่างนี้นะ

เราทุก ๆ คนจะต้องรู้ต้องเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ว่าเราทุกคนจะ
จะไปทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนั้นไม่ได้ ต้องเอาธรรมนำชีวิต พัฒนาทั้งทาง
วิทยาศาสตร์พัฒนาทั้งใจไปพร้อม ๆ กัน สองอย่างนี้ต้องไปพร้อม ๆ กัน ระหว่าง
ทางวิทยาศาสตร์กับทางจิตใจไปพร้อม ๆ กัน นี่คือการถูกต้อง

ให้พวกเราเข้าใจ กายวาจาภิรียมารยาททั้งอาชีพนั่นก็ทำได้ทีละอย่าง
คิดพูดการกระทำภิรียมารยาทอาชีพนั่นทำได้ทีละอย่าง

ให้พวกเราทั้งหลายรู้หลักการรู้อุดมการณ์ อุดมการณ์ต้องเอาธรรมนำชีวิต
ถ้าเราเอาความรู้ลึกลำนำชีวิตนั้นไม่ได้ มันทำให้เราไม่ไปทางสายกลาง มันจะพัฒนา

วิทยาศาสตร์เพื่อตัวเพื่อตน การเรียนการศึกษาเพื่อตัวเพื่อตน การทำงานเพื่อตัวเพื่อตน มันจะไม่ทำงานเพื่อธรรมเพื่อธรรมบุญ

เราคิดดูดี ๆ นะ ต้องรู้ต้องเข้าใจ เราคิดถึงเมื่อสมัยที่พระสารีบุตรป่วย พระสารีบุตรอาพาธ พระสารีบุตรท่านป่วยอาพาธได้คุยกันได้สนทนากันกับ พระโมคคัลลานะ ว่าการป่วยการอาพาธมันขาดสารอาหารนะ เมื่ออยู่ที่บ้าน เมื่อยังไม่ได้บวช แม่ให้อาหารวิตามินโปรตีนเกลือแร่แร่ธาตุครบถ้วน เมื่อมาบวชแล้ว ออกจากบ้านจากเรือนไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว ได้อาหารไม่ครบหมวดหมู่ เหมือนอยู่กับแม่ ครั้งนั้นแม่ทำอาหารทำข้าวมัธูปายาสให้ท่านให้บริโศก ได้รับอาหาร แร่ธาตุวิตามินโปรตีนเกลือแร่แร่ธาตุสมบูรณ์ ร่างกายแข็งแรง

พระเถระโมคคัลลสารีบุตรสนทนากันเรื่องอาพาธ เทวดาที่อยู่ในเขตนั่นย่านนั้น ได้ฟังพระมหาเถระสนทนากันเรื่องอาพาธของพระสารีบุตร ได้ไปสิ่งสฤติย์ไปบอก ให้ประชาชนรับรู้ว่าคุณะนี้เวลานี้ท่านพระสารีบุตรได้อาพาธ แล้วก็บอกเรื่องราว ให้ประชาชนรับรู้รับทราบให้ทำข้าวมัธูปายาสทำบุญตักบาตร พຼຽงนี้พระโมคคัลลา จะมาภิกขาจารบิณฑบาต ท่านก็จะรับอาหารนั้นไปถวายพระสารีบุตร

ประชาชนได้ฟังอย่างนั้นก็มีความปีติยินดีเพราะมีความเลื่อมใสในพระสารีบุตร อยู่แล้ว เวลาพระโมคคัลไปรับบิณฑบาตภิกขาจารประชาชนพากันตักบาตร แล้วก็ถวายความว่าฝากไปถวายพระสารีบุตร

เมื่อโมคคัลลาได้อาหารกลับมาจากบิณฑบาต พระสารีบุตรผู้มีปัญญาท่านก็ระลึก ในใจว่า ทำไมเรื่องมันไปถึงประจวบเหมาะอย่างนี้ แล้วก็ระลึกถึงด้วยพระญาณปัญญา

ว่าเราได้สนทนากับพระโมคคัลลานะ เทวดาทั้งหลายได้ไปบอกกล่าวกับประชาชน ให้ทำบุญตักบาตรด้วยข้าวมธุปายาส

พระสารีบุตรผู้เอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมบุญนำชีวิตด้วยบริสุทธิคุณทั้งทางกาย วาจา กิริยามารยาททั้งอาชีวะ ตรัสว่าอย่างนี้ไม่ได้ เพราะเราประพฤติพรหมจรรย์ เราต้องเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมบุญนำชีวิต ชีวิตของเราถึงจะหามีไม่กี่ไม่เป็นไร เราต้องเอาธรรมนำชีวิต เพื่อความบริสุทธิคุณ

ท่านเออองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลักเพื่อไม่ไปตามธาตุตามชั้น ตามอายตนะ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม เอาหลักการเอาอุดมการณ์แล้วก็เอาอุดมธรรม เป็นหลักการแห่งชีวิต ท่านได้เอาอาหารนั้นไปเทลงไป ณ แผ่นดิน ด้วยบริสุทธิคุณ ท่านเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ โรคภัยที่ท่านอาพาธหายปลิดทิ้งทันที

เราทั้งหลายนะมาระลึกถึงหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมของพระสารีบุตรนะ ท่านบำเพ็ญสาวกบารมี

คำว่าบารมีนี้ต้องยกเลิกไม่ทำอะไรตามความรู้สึกนะ ต้องมีหลักการมีอุดมการณ์ มีอุดมธรรม

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ท่านก็เอาหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านำชีวิต ยกเลิกความรู้สึกยกเลิกทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย ต้องเอาพระพุทธเจ้าเป็นหลัก พระพุทธเจ้าว่าอย่างไรก็เอาอย่างนั้น พระธรรม พระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่ว่าอย่างไรก็เอาอย่างนั้น ไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย เพื่อจะได้หยุดสัญชาตญาณ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์ อุดมธรรม

ท่านมีความยึดมั่นถือมั่น มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ
ที่เอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมบุญนำชีวิต เน้นที่ปัจจุบัน โฟกัสที่ปัจจุบัน ทั้งกายทั้งวาจา
ทั้งกิริยามารยาททั้งอาชีวะ

เรามาสารวมในพระปาฏิโมกข์ในสิกขาบทน้อยใหญ่ เพื่อเป็นหลักการอุดมการณ์
อุดมธรรม สรรวมในอินทรีย์สังขารตาหุจมูลี่นกายใจไม่ทำอะไรตามใจ
ตามสิ่งแวดล้อมเพื่อเข้าหาศีลบริสุทธิ์คุณ สมาธิบริสุทธิ์คุณ ปัญญาบริสุทธิ์คุณ
ก้าวไปด้วยธรรมบุญความรู้ความเข้าใจ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
การปฏิบัติ เพราะวาระจิตของคนนั้นมันคิดได้ที่ละอย่าง กายวาจาใจกิริยามารยาท
อาชีวะมันคิดมันพูดมันทำอะไรได้ที่ละอย่าง

รู้เข้าใจ รู้หลักการรู้อุดมการณ์รู้อุดมธรรม เอาพระธรรมพระวินัยเป็นอุปกรณ์
อุปกรณ์ในการประพฤติการปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจเป็นปัญญา ปัญญากับการ
การประพฤติการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน กรรมกรกับปัญญาไปพร้อม ๆ กัน
เรียกว่าต้นท่อนะคือปัญญาบริสุทธิ์คุณ รู้จักหลักการอุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม
ในการประพฤติการปฏิบัติ การปฏิบัติอย่างนี้แหละพวกเราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจนะ
เราทั้งหลายจะได้รู้ การประพฤติการปฏิบัติ

ทุกชาติทุกศาสนาก็ใช้หลักการเดียวกันนี้แหละ เพราะธรรมะไม่ได้แบ่งแยก
เชื้อชาติศาสนา ธรรมะก็คือธรรมะ ธรรมะก็คือประภัสสรของทุกอย่าง เราเข้าใจ
ไปมีปิติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เมื่อมันผ่านไปแล้วเราก็ปล่อยวาง อย่าไปติดอกติดใจต้องปล่อยวาง เพราะสิ่งที่ผ่านไปแล้วถือว่าเกษียณแล้วมันเอากลับคืนมาไม่ได้ เราต้องเอาอยู่กับปัจจุบันอยู่กับธรรมอยู่กับปัจจุบันธรรม หลวงปู่มัน เอาหลักการอุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรมอย่างนี้

ท่านหลวงปู่ชานะ ลูกศิษย์ของหลวงปู่มัน ผู้เอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิตรับอย่างหลวงปู่มันบอกสอน ด้วยเอาหลักการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย พระพุทธเจ้าว่าอย่างไรก็เอาอย่างนั้น ไม่เคร่งเกินไป สอน ไม่ย่อหย่อนตามตัณหาณะ ปฏิบัติถึงความพอดีถึงความพอเพียงในปัจจุบัน สำรวมในพระปาฏิโมกข์สิกขาบทน้อยใหญ่ สำรวมในอินทรีย์สังขาร ตาหูจมูกลิ้น กายใจ เน้นที่ปัจจุบัน ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่เอาความหลงนำชีวิต ทุกอย่างต้องเอาธรรมเอาพระวินัย ไม่เอาความรู้สึก เอาพระธรรมเอาพระวินัย

ประวัติของท่านที่ท่านบำเพ็ญบารมี สถานที่ที่ท่านบำเพ็ญบารมีมันมีปลา เลี้ยงปลาตกอยู่ในอ่างน้ำที่ท่านบำเพ็ญบารมี ประชาชนในหมู่บ้านได้พากันมาจับปลา ไปทำอาหารส่วนหนึ่งก็บริโภคน ส่วนหนึ่งก็เอามาถวายท่าน ท่านก็มองเห็นปลามันตัวขนาดพอดีกับที่อยู่ในอ่างน้ำที่ท่านประพฤติปฏิบัติธรรม

ท่านก็คิดในใจของท่านว่า ปกติชาวบ้านเค้าไม่มีปลาอย่างนี้ แล้วท่านก็ไปดูที่อ่างน้ำ ปลาในอ่างเหลือน้อยหายเกือบหมดนะ

ท่านก็คิดในใจของท่านว่า อย่าเลย เราไม่ต้องฉันไม่ต้องบริโภค ถ้าเราฉันเราบริโภค ปลาที่ยังเหลืออยู่นั้นคงหายหมดนะ

เราดูปฏิปทาของท่านนะ เป็นปฏิปทาที่บริสุทธิ์คุณ เป็นปฏิปทาที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความรู้สึก ไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง ไม่ยอมเอาความหลงนำชีวิต ไม่ยอมเอาความรู้สึกนำชีวิต เอาธรรมเอาธรรมบุญนำชีวิต คนอื่นทำก็ไม่ยินดีด้วยในความไม่ถูกต้อง

หลวงปู่ชานะได้บอกกับลูกศิษย์ลูกหาว่า พระธรรมพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่ เป็นบริสุทธิ์คุณ เราทั้งหลายต้องจับประเด็นจับหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมให้ได้ เราทั้งหลายอย่าไปทำอะไรตามอัธยาศัย ไปทำตามอัธยาศัยไปทำตามความรู้สึกไม่ได้ เราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม ต้องลงรายละเอียดทั้งกายวาจาใจ กิริยามารยาทอาชีพร ท่านเน้นเรื่องพระธรรมพระวินัย เน้นความซื่อสัตย์สุจริต

เอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกเป็นที่ตั้งคือบุคคลที่ไม่ซื่อสัตย์ไม่สุจริตนะ เป็นผู้ที่ไม่ลงใจในพระพุทธรูปพระธรรมพระอริยสงฆ์ ยังเอาความรู้สึกของตัวเองนำชีวิต คือบุคคลไม่สุจริต การประพฤติการปฏิบัติเป็นเพียงรูปแบบเพื่อเอาแบรนด์เนม มาหลอกลวง

ความไม่เข้าใจพระธรรมพระวินัยบริสุทธิ์คุณ เราจะไม่เข้าถึงความสงบไม่เข้าถึง ปัญญานะ ความเป็นพระศาสนาหรือความเป็นพระของเรา มันต้องครบทั้งกายวาจา กิริยามารยาททั้งอาชีพร มันสมบูรณ์ด้วยบริสุทธิ์คุณ ไม่มีต่อหน้าลับหลัง

การปฏิบัติถ้าเราไม่ลงใจในพระธรรมพระวินัย เรายังเห็นว่าพระธรรมพระวินัย สำหรับให้ผู้อื่นเลื่อมใส ให้ผู้อื่นโอเค นี่มันเป็นการหลอกลวงนะ มันไม่สมบูรณ์ทั้งกาย วาจา กิริยามารยาทและอาชีพร

หลวงปู่ชาถึงตรัสกับลูกศิษย์ลูกหาว่า ผมนี้แหละรู้เข้าใจในพระธรรมพระวินัย รู้เข้าใจในอินทรีย์สังวร ผมสอนผมปฏิบัติตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์ด้วยบริสุทธิ์คุณนะ ที่ผมบอกสอนพวกท่านทั้งหลายเพียงห้าเปอร์เซ็นต์เท่านั้นนะมันถึงพอไปได้

ถ้าเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกเป็นที่ตั้งมันไม่ได้ ให้รู้เข้าใจ

พวกท่านทั้งหลายต้องเข้าใจหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมในการประพฤติ การปฏิบัติ เพื่อศีลของเรานั้นจะได้ติดต่อกันเนื่องด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะต่างจะพร้อยไปตามความไม่รู้ไม่เข้าใจ ไปตามผัสสะทางตาหูจมูก ลิ้นกายใจ

เรื่องฉันทะหลวงปู่ชาเน้นงวดมาก เรียกว่าทุกอย่างต้องประเคน กายวาจาใจ กิริยามารยาทอาชีพรเรียกว่าต้องประเคนหมดนะ เค้าเรียกว่าหัวใจรับประเคน คือหัวใจมันตกต่ำไปตามความรู้สึกไปตามสิ่งแวดล้อม มันตกต่ำไปแล้วก็ต้องยกขึ้นสู่ พระธรรมพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่

แล้วก็ยังสำรวมในอินทรีย์สังวร ยกขึ้นเข้าสู่ความเป็นมาตรฐานทั้งกายวาจาใจ กิริยามารยาท เพราะเราทำอย่างเก่า ทำตามใจตามอัธยาศัยมันอยู่ในระนาบเก่า ระนาบของคำว่าเป็นคน

ถ้าเราเอาหลักการเอาอุดมการณ์อุดมธรรม มีความเคารพยำเกรง ไม่เป็นคนนิสัย หยาบอยู่ในระนาบแห่งความหลงนะ มันก็เป็นสัญชาตญาณที่เป็นนิติบุคคลตัวตน ชื่อว่ากายวาจาใจกิริยามารยาทยังไม่ได้รับประเคนนะ ประเคนนี้หมายถึงยกขึ้นสู่ พระธรรมสู่พระวินัย กายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพร ก็ยกขึ้นสูงขึ้น

ที่ท่านพุทธทาสภิกขุท่านเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบปฏิบัติตรงเป็นผู้ที่เอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนุญนำชีวิต ได้มีความรู้ความเข้าใจในธรรมในธรรมนุญเข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยกเลิกแคนเซลล์ ไม่เอาโลกธรรมนำชีวิต ได้พูดได้ตรัสจากใจว่า

เราทั้งหลายต้องพากันรู้พากันเข้าใจ ต้องยกใจของเราขึ้นสู่พระธรรมสู่พระวินัยสู่ศีลสังวรอันธวัชสังวร เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจเราจะเข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจเราจะได้เข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ ท่านจึงตรัสว่าเราทั้งหลายจะเป็นมนุษย์ได้ก็เพราะยกกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีวะเข้าสู่ธรรมนุญ

เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ
เพราะทำถูก พูดถูก ทุกเวลา
ใจสกปรก มีดมัว และร้อนรุ่ม
เพราะพูดผิด ทำผิด จิตประวิง
คิดดูเถิด ถ้าใคร ไม่อยากตก
ให้ใจสูง เสียได้ ก่อนตัวตาย

เหมือนหนึ่งยุง มีดี ที่แหวขน
ย่อมเสียที่ ที่ตน ได้เกิดมา
ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา
เปรมปรีดา คั่นวัน สุขสันต์จริง
ใครมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง
แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย
จงรีบยก ใจตน รีบชวนขวย
ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ฯ

เราต้องรู้เราต้องเข้าใจในการประพจน์การปฏิบัติ

เราอย่าให้ความหลงมาระคายเคืองเรานะ เราเอาความหลงนำชีวิตมันเป็นความระคายเคืองแห่งชีวิต ทำให้ชีวิตเศร้าหมองไม่ผ่องใส เป็นชีวิตที่ระคายเคือง

วัดหนองป่าพง ท่านอาจารย์ชา เป็นผู้ที่มิปฏิบัติทานาเคารพเลื่อมใส เป็นพระที่เป็นตัวอย่างแบบอย่างเป็นแบบพิมพ์เป็นแม่พิมพ์ เอาพระธรรมเอาพระวินัย เอาปาฏิโมกข์สังวร เอาอินทรีสังวร ท่านเป็นแบบเป็นพิมพ์เป็นตัวอย่างแบบอย่าง

ท่านบอกกับพระว่า เราไม่ต้องกลัวอดตายนะ เราอย่าได้ทำอะไรด้วยความไม่รู้ ไม่เข้าใจ เราต้องเอาพุทธะนำชีวิตเพื่อรู้จักผัสสะรู้จักอารมณ์

วัดหนองป่าพง อยู่ห่างจากอำเภอดวารินฯ สิบกว่ากิโล อยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลฯ ยี่สิบกว่ากิโล ตอนเช้าจะเจ็ดโมงครึ่ง คนในตลาดวารินฯ ตลาดเมืองอุบลฯ จะเอาอาหารมาถวาย คนรวยคนมีฐานะคนจีน

คนจีนจะเป็นทั้งคนดีเป็นทั้งคนมีปัญญา เป็นทั้งคนมีปัญญาเป็นคนดี เอาพระพุทธเจ้าเป็นหลัก เอาเรื่องกัตถัญญูกตเวทีเป็นหลัก ได้พากันมาทำบุญ เวลาเค้ามามีบุญเค้ามองเอาแกงมาเป็นหม้อขนาดยกได้ เอามาแล้วก็จะเอามาวางไว้ พระไปบิณฑบาตกลับมา

การไปบิณฑบาตที่วัดหนองป่าพงนั้นไปหลายหมู่บ้าน ปริมาณนั้น มีหลายหมู่บ้าน การไปบิณฑบาตก็ออกแต่เช้า ถ้าไกลพอมองเห็นทางระหว่างรุ่งอรุณ ก็พากันไป กลับจากบิณฑบาตสายสุดท้ายก็ประมาณเจ็ดโมงครึ่ง

พระทุกรูปเอาหลักการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ถ่ายทอดมายัง หลวงปู่มั่น ที่กำลังถ่ายทอดด้วยพระอาจารย์ชาอยู่นะ เอาหลักการอย่างนั้น

ทุกคนนะอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ถือตัวถือตน การมาบวชมาบรรพชาคือมายกเลิกตัวตน เอาธรรมนำชีวิต ถึงเรียกว่ายกระดับขึ้น เรียกว่ากายวาจาใจกิริยามารยาทต้องรับประเคนด้วยความรู้ความเข้าใจ

กลับมาถึงแล้วก็จะมารวมกันที่โรงฉัน พวกมันนั่งสมาธิเป็นแถว สงบเงียบ ไม่มีใครคุยกัน อยู่ด้วยกันเป็นปีสองปีสามปียังไม่รู้เรื่องต้นลึกละก้านไหนและกัน เพราะไม่ได้คลุกคลีกัน ไม่รู้ประวัติลึกละก้านไหนและกัน ปฏิบัติสมัยก่อนนะ สมัยห้าสิบหกสิบปีก่อนมันมีความเข้มข้นอย่างนี้

สมัยก่อนนะมันยังไม่มีวิทยุโทรทัศน์ ไม่มีโทรศัพท์ พระไปประพฤติปฏิบัติก็อยู่กับสติอยู่กับสัมปชัญญะ อยู่กับความสงบ อยู่กับสติปัญญาอยู่กับปัญญาเพื่อการปฏิบัติจะได้ติดต่อกันต่อเนื่อง

ท่านหลวงปู่ชา ท่านจะไปบิณฑบาตสายใกล้สุด คือบ้านกลาง ทิศตะวันตกของวัด ห่างจากวัดประมาณ ๑ กิโลเมตร หรือจะมากกว่ากิโลนิดหน่อยสมัยก่อนไม่ถึง ๒ กิโลเมตร หลวงปู่ชาจะไปบิณฑบาตสายนี้ ท่านจะไปบิณฑบาตไม่ก็รูปไม่ถึง ๑๐ รูป

เวลากลับมาท่านก็จะไปโปรดแม่ของท่าน คือคุณแม่ชีพิมพ์ ที่บวชเป็นแม่ชีสีขาว กลับจากบิณฑบาตในหมู่บ้านท่านจะแวะบิณฑบาตที่บ้านแม่ชี ไปโปรดคุณแม่ชีพิมพ์

วัดหนองป่าพงจะแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นที่ของผู้หญิง เป็นที่ของแม่ชีไว้ ทางตะวันออกเป็นที่ของพระ ระหว่างกลางเป็นป่ากันเขตแดน เพื่อไม่ให้มองเห็นกัน ห่างกันประมาณ ๒๐๐ เมตร

พระก็จะไม่รู้เรื่องทางผู้หญิงไม่รู้เรื่องทางแม่ชี แม่ชีก็จะไม่รู้เรื่องของพระ เหมือนอยู่กันคนละโลกเลย

เวลากลับจากบิณฑบาตท่านก็จะโปรดคุณแม่ชีพิมพ์ เพื่อให้คุณแม่ชีพิมพ์ตักบาตร ทุกวัน

แม่ชีที่นั่นเป็นแม่ชีที่ตัดจากเรื่องภายนอกโลกภายนอก เป็นแม่ชีที่สาปสูญ จากโลกภายนอกแล้ว ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับครอบครัว ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับภายนอก ไม่ไปไหน มาไหน ตัดขาดจากโลกหมดภายนอกหมด

หลวงปู่ชา ก็จะมาถึงโรงฉันก่อนแปดโมงนิดหน่อย พระทั้งหลายที่อยู่ในวัด ๕๐ รูป ๖๐ รูป ก็พร้อมเพรียงกันลุกออกมาต้อนรับทำข้าววัตรกิจวัตรอุปฐากยก ท่านอาจารย์ชานะ

วัดหนองป่าพงสมัยก่อนสมัยโบราณเค้าจะมีอ่างล้างเท้าที่เตี้ยด้วยปูนแล้วก็ก่อ เป็นขอบสูงประมาณ ๑ ฟุต สำหรับล้างเท้า เพราะว่าพระไปบิณฑบาตไม่ได้ใส่รองเท้า กลับมาทุกรูปต้องล้างเท้า ใครมาก่อนก็ล้างเท้าก่อน

จะมีอ่างหลวงปู่ชาพิเศษนะ ไม่ให้ใครไปล้างตรงนั้น จะล้างเฉพาะท่านหลวงปู่ชา รูปเดียว เพราะต้องเป็นที่เคารพยำเกรงเป็นที่เคารพบูชา ไม่ดีตัวเสมอท่านนะ เพราะความเคารพเคารพมะมันเป็นเรื่องที่สำคัญ ต้องเคารพในพระธรรมในพระวินัย เพราะทุกอย่างมีแต่ธรรมมีแต่พระวินัย ไม่ได้ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย ต้องเน้นที่ใจ เน้นที่พระธรรมพระวินัย

ทุกคนต้องให้ได้มาตรฐานให้ได้ นอก.ในการประพฤติการปฏิบัติ ที่เรามองเห็นด้วยตานี้ต้องให้ได้มาตรฐาน ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ทำอะไรตามเวลา ทำอะไรตามพระธรรมพระวินัย ต้องให้ได้มาตรฐาน ที่เราเห็นได้ตาได้ยินด้วยหูต้องได้เห็นได้ยินได้ฟังให้ได้มาตรฐาน

เวลาที่ท่านอาจารย์ชามาถึงนะทุกคนก็รีบไปต้อนรับไปรับจีวร ท่านก็จะเดินไปท้ออ่างล้างเท้า ทุกคนก็จะไปรวมกันหมด เห็นความสำคัญในเรื่องการระธรรมพากันล้างเท้าเช็ดเท้า

ทุกคนถือว่าหน้าที่สำคัญ โฟกัสเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ นี่ไม่ใช่ศักดิ์นามันเป็นการหาพยศ ลดมานะ ละทิฐิ เพื่อลงใจในพระพุทธ ในพระธรรม ในพระอริยสงฆ์ เพราะเรื่องเคารพการระในพระธรรมพระวินัยในสิกขาบทน้อยใหญ่ในครูบาอาจารย์ในสถานที่เคารพในปฏิสังขณานเคารพในเวลานี้เป็นการถูกต้องนะ

ทำจากใจ ทุกคนทำจากใจ จากบริสุทธิ์คุณ เพื่อเราจะได้ปฏิบัติติดต่อกันเนื่องเพื่อจะไม่ได้เป็นเพียงจัดฉาก ไม่มีต่อหน้าและลับหลัง มีความตั้งใจมีเจตนา

ศาลาโรงฉันมันยาวนานะ เคี้ยวตั้งเตี้ยนั่งสองฟากฝั่ง ตรงกลางเดินสะดวกอาหารทุกอย่างไม่มีใครได้ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย พระทั้งหลายพากันนั่งอยู่เฉย ๆ ไม่แสดงความยินดียินร้าย เคี้ยวอะไรก็ใส่ลงไปในบาตร จะมีพระกัฏฐเทศแจกภัตพระเราเณรเรามีหน้าที่เอาข้าวเหนียวก้อนที่พอดี ๆ ฉันทมดไว้ นอกจากนั้นกัฏฐเทศก็จะตักอาหารใส่ในบาตรให้

อาหารก็ไม่อุดมสมบูรณ์ สมัยก่อนไม่อุดมสมบูรณ์ อาหารก็นิดเดียว หมายถึงกับข้าวนิดเดียวนะ สมัยโบราณไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนทุกวันนี้ อดอยากอดคัด เพราะวิทยาศาสตร์ไม่รุ่งเรือง

อาหารทุกอย่างที่ได้มาจากการบิณฑบาตจะเอาออกจากบาตรใส่กาละมัง เค้าจะเอาไปที่โรงครัว ไปแกะ สมัยโบราณก็ห่อด้วยใบตอง มันไม่มีถุงพลาสติกเหมือนทุกวันนี้ เค้าจะเอาไปรวมกัน เค้าก็จะเอามาต้มใหม่ มาอุ่นใหม่ เพื่อให้มันสะอาดอะไรก็รวมกันหมด แกงมาจากบ้านไหน ๆ ก็เอามารวมกันหมด ผัดเอามาจากบ้านไหน ๆ ก็เอามารวมกัน พริกเอามาจากบ้านไหน ๆ ก็เอามารวมกัน

ส่วนใหญ่สมัยโบราณก็อยู่ด้วยอดคัด ไม่เหมือนทุกวันนี้ ต้องเฉลี่ยกันให้พอไปได้ พอมีชีวิตอยู่ได้เพียงไม่ตายนะ แต่สังเกตดูพระส่วนใหญ่เณรส่วนใหญ่แข็งแรง เพราะทำอะไรมีความสุขทำอะไรตามระเบียบตามวินัยมันจะแข็งแรง ตื่นเป็นเวลา นอนเป็นเวลา เอาพระธรรมเอาพระวินัยนำชีวิตมันจะแข็งแรง ถึงอาหารจะไม่อุดมสมบูรณ์ แต่มองดูแล้วพระภิกษุสามเณรนั้นแข็งแรง ส่วนใหญ่ก็จะมีพระมีเณรไม่มีชีไปหาหมอ ถ้าไปหาหมอนี้ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่เรื่องไม่ธรรมดา เป็นเรื่องใหญ่เลย เพราะต้องปรับทางร่างกายแล้วก็ปรับทางจิตใจ มันไม่ได้เอาแต่ทางร่างกาย เอาแต่วิทยาศาสตร์ มันเอาจิตใจด้วย

การที่ทำอะไรตามพระธรรมตามพระวินัยตามเวลานี้มันทำให้จิตใจสบาย ทำให้ร่างกายแข็งแรงนะ การที่เราจะไปเอาแต่ทางวิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวแต่ตน ไม่ได้พัฒนาใจให้เสมอวิทยาศาสตร์มันเป็นการไปแก้ที่ปลายเหตุ

อะไรก็จะไปหาแต่หมอ ไปหาแต่แพทย์ เพราะว่ามันไปแก้ในทางวัตถุไม่ได้แก้ที่ใจ มันมีแต่ความหลงเป็นโอสถ มันไม่มีธรรมะโอสถ ถ้าเราเป็นวิทยาศาสตร์ เรียกว่า มีแต่ความหลงเป็นโอสถนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่าต้องเป็นโอสถทั้งวิทยาศาสตร์ และเป็นโอสถทั้งทางจิตใจ ธรรมะต้องเป็นโอสถนะ ธรรมะถึงจะได้ไปทางสายกลาง

ความรู้ปัญญาต้องเป็นพื้นฐานเพราะก่อนที่จะทำอะไรเรายังเป็นนายเป็นเจ้านาย เมื่อเราทำไปแล้วมันเป็นกรรมเราเป็นบ่าวอย่างนี้ กายวาจาภิรียมารยาทของเรา

เราถึงต้องรับประเคน เราต้องมีปัญญาแล้วก็ต้องมีความสงบ มีความสงบมีปัญญา ของทุกอย่างต้องประเคนต้องทำกับปิยะให้ถูกต้อง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกพระธรรมพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่นี้จะมายกเลิกมาแคนเชิลสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

เราทั้งหลายถึงต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับผู้ปฏิบัติทั้งหลายว่า เธอทั้งหลาย จงพากันประพฤติพรหมจรรย์เถิด พรหมจรรย์ก็คือธรรมณูญนี้แหละ ให้เรารู้เข้าใจ

เราทุกคนต้องรู้การประพฤติการปฏิบัติ ต้องเน้นมาที่ตัวเรานี้แหละ ผู้ที่เป็นฆราวาสก็เน้นที่ฆราวาส ผู้ที่เป็นข้าราชการก็เน้นที่ข้าราชการ ผู้เป็นนักการเมืองก็เน้นที่นักการเมือง ผู้ที่เป็นนักบวชก็เน้นที่ตัวของนักบวช

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

ถ้าเราไม่เอาหลักการอันนี้ไม่เอาอุดมการณ์อย่างนี้มันไปไม่ได้ เพราะเราจะเดินทางก็ต้องเดินทางด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องยกเลิกตัวตน ถ้าไม่ยกเลิกตัวตนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านถึงตรัสกับพวกเราทั้งหลายว่า เราจะแบกอวิชาแบกความหลงพาไปนะ คำว่าแบกนี้ก็หมายถึงมันหนัก เราเข้าใจนะ ร่างกายของเราแต่ละคนมันก็นั่งอยู่แล้ว เราจะไปแบกความหลงพาไปไม่ได้

เราต้องรู้จักความถูกต้องความไม่ถูกต้อง เราทั้งหลายต้องบรรลุนิติภาวะ ด้วยความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้น เราไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิต ไปทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนั้นเค้าเรียกว่าบุคคลนั้นไม่บรรลุนิติภาวะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะคือบุคคลที่ไม่บรรลุนิติภาวะนะ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจว่า เราทั้งหลายต้องมีหลักการ มีอุดมการณ์พร้อมทั้ง อุดมธรรมในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้นชีวิตของเรามันจะทุจริตนะ ตัวตนนั้นแหละคือทุจริต ใครมีตัวมีตนคนนั้นคือทุจริตนะ ตัวตนนั้นคือมันไม่ใช่ทาง ไม่มีทางไปนะ มันเป็นทางตันนะ มันเป็นตันหา หาเรื่องราวให้กับตัวเอง หาเรื่องราวให้กับคนอื่น เดี่ยวชีวิตของเรามันจะพังทลายเหมือนตึก สตง.นะ